

Handläggare
Tove Nilsson
08-508 26 281

Till
Trafiknämnden
2020-12-10

Reinvestering av små platser och torg 2021-2023. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av projekt Reinvestering små platser och torg 2021-2023 till en investeringsutgift om totalt 30 mnkr.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Bengt Stenberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Kontoret har under flera år utfört mindre reinvesteringsåtgärder på små platser och torg. Åtgärderna har utförts som en del av gällande reinvesteringsprogram för gatuytor eller inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen i samråd med stadsdelsförvaltningarna, medan andra har initierats och genomförts utifrån synpunkter från medborgarna.

Projektet inom små platser och torg är en av flera delar i trafikkontorets arbete för att öka tryggheten och attraktiviteten runt om i stadens offentliga rum. Åtgärdsförslagen tas fram i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna och genomförs med kontorets årsentreprenör.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 281
Växel 08-508 27 200
tove.m.nilsson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

För 2021-2023 föreslås åtgärder om totalt 30 mnkr att utföras. Som exempel planeras trygghets- och attraktivitetshöjande åtgärder på Gubbängstorget, Spritstorget, David Bagares gata och Björns trädgård.

Bakgrund

Kontoret har under flera år utfört mindre reinvesteringsåtgärder på små platser och torg. Vissa åtgärder har utförts som en del i det reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar som beslutats av nämnden och kommunfullmäktige, andra har utförts inom de lokala utvecklingsprogrammen i samråd med stadsdelsförvaltningarna och ytterligare andra har initierats och genomförts utifrån synpunkter från medborgarna. I det nya reinvesteringsprogrammet för gatuytor, som antogs av nämnden i december 2019 och av kommunfullmäktige i februari 2020, ingick inte reinvesteringsåtgärder för små platser och torg, utan de beslutades i stället i eget tjänsteutlåtande för genomförande 2020. I detta ärende presenteras förslag för genomförande av motsvarande åtgärder under 2021-2023.

Åtgärderna är av enklare karaktär där ett projekt i sin helhet, inklusive eventuell projektering och utförande, kan utföras under ett till två år. Inom projektet kan också lite större åtgärder projekteras, där projekteringen sedan ligger till grund för ansökan av trygghets- eller klimatmedel. Varje enskild åtgärd skulle kunna utföras på delegation, men kontoret har valt att låta nämnden besluta om omfattningen av dessa åtgärder som ett paket.

Trafikkontorets arbete med trygghet

Syftet med åtgärderna är ofta att öka attraktiviteten och/eller tryggheten på valda platser och de är därmed en viktig del i kontorets arbete för att öka just tryggheten runt om i stadens offentliga rum. Detta är ett för trafikkontoret och staden högt prioriterat område och för att sätta de, i detta ärende föreslagna åtgärderna, i en kontext så beskrivs delar av kontorets arbete med trygghetsfrågor i korthet nedan.

Platssamverkan och stöd till stadsdelarna

Under 2020 har trafikkontoret höjt ambitionsnivån gällande samarbete och samverkan med stadsdelsförvaltningarna, för att vara ett mer närvarande stöd i det lokala arbetet med trygghetsfrågor. Detta arbete kommer att fortsätta under

kommande år och dessa projekt utgör en bra grund för att kunna samverka lokalt.

Sedan 2020 har kontoret utsett en dedikerad kontaktperson gentemot varje stadsdelsförvaltning för att öka förmågan att på ett effektivt sätt göra samlade insatser utifrån geografi. Dessa insatser kan t.ex. gälla förbättrad städning och klottersanering, fysiska hinder mot olovlig trafik och upprustningar av både större och mindre karaktär. På dessa möten kan behov fångas upp och sedan åtgärdas inom ramen för detta reinvesteringsprogram.

Utveckling av torghandeln

Sedan 2020 har trafikkontoret tagit över ansvaret för att reglera och utveckla torghandeln från fastighetskontoret. Under 2020 prövas nya arbetssätt för att utveckla torghandeln, särskilt ur ett trygghetsperspektiv, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, torghandlarna och fastighetsägarna på platsen. Uppkomna behov av åtgärder kan identifieras i gruppen och åtgärdas inom ramen för detta reinvesteringsprogram.

Trygghetsvandringar

Trafikkontoret deltar kontinuerligt i trygghetsvandringar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna för att identifiera och sedermera genomföra åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteten. Vanligt förekommande områden att förbättra, som identifieras på dessa vandringar, är belysning och gångtunnlar. Dessa åtgärder kan inkorporeras i trafikkontorets arbeten och projekt och åtgärdas inom ramen för detta reinvesteringsprogram.

Större investeringar i torg och offentliga rum

Inom ramen för trafikkontorets investeringsverksamhet planeras också flera *större* investeringsprojekt som syftar till att öka tryggheten och attraktiviteten på torg och andra centrala offentliga rum. Några exempel på sådana platser där större trygghets- och/eller attraktivitetsskapande åtgärder planeras framöver är Akalla torg, Hornsbruksgatan och Brommaplan. För dessa stora projekt kommer kontoret att presentera separata genomförandebeslut.

Reinvestering små platser och torg

För att kunna utföra den typ av åtgärder som beskrivs ovan, samt andra åtgärder utifrån snabbt uppkomna behov, föreslår kontoret att 30 mnkr avsätts under 2021-2023 för mindre upprustningar av små platser och torg. Förslag på åtgärder beskrivs nedan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret men framtagande av föreslagna åtgärder sker tillsammans med stadsdelsförvaltningarna.

Exempel på tidigare investeringar i små platser och torg

Det kan här vara på sin plats att nämna att under 2020 har ett stort antal planerade projekt inte kunnat genomföras inom Små platser och torg till följd av att den upphandling som gjorts för projektet överprövats och avgjorts först under oktober månad. Under starten av november kommer kontrakt att skrivas med tre entreprenörer. För att tydliggöra vilka slags projekt som kan ingå, ges nedan exempel på projekt som genomförts *tidigare år* inom ramen för reinvesteringar i små platser och torg.

- Omdaning på Stieg Trenters torg, där en otrygg miljö med öppen drogscen ersatts av färre undangömda vrår samt möjligheter att träna och spela schack. Projektet projekterades inom projektet små platser och torg och utfördes sedan med trygghetsmedel.
- På Östberga torg har en mur, som medförde upplevelse av otrygghet, ersatts av ett räcke vilket inneburit ökad sikt och ökad trygghet.

Östberga torg före åtgärd

Östberga torg efter genomförd åtgärd

- I Dalens centrum har ett projekt utförts i syfte att öka vistelsevärdena och förbättra tryggheten. Polis, fastighetsägare och boende runt Dalen hade i flera år klagat på bilar som kör i allén och parkerar där. För att minska antalet bilar i parken placerades stora sittstenar ut. De valdes ut för att tjäna två syften, dels för att utöka antalet sittplatser, dels för att visuellt visa att detta inte är en plats för bilar. Även blomkrukor placerades ut för att minska biltrafiken och för att blomsterprakt efterfrågats av boende. Sedan åtgärderna genomfördes har inga nya klagomål på bilar i allén kommit in till kontoret.

*Dalens centrum efter åtgärd***Åtgärdsförslag**

Kontoret föreslår att 30 mnkr avsätts totalt under 2021-2023 för mindre upprustningar av små platser och torg. Det motsvarar samma summa som kontoret avsatt för liknande åtgärder under tidigare år. Förslag till åtgärder kommer fortsatt att initieras av stadsdelarna i samverkan med polisen och trafikkontoret, ofta i den dagliga driften i stadsdelarna, under trygghetsvandringar eller i samband med platssamverkan. Åtgärderna kommer i regel att utföras av trafikkontorets årsentreprenörer.

Nedan följer exempel på platser där kontoret planerar åtgärder under åren framöver. Listan på åtgärder kommer att i, samverkan med stadsdelsförvaltningarna, utvecklas under året. Fler åtgärder kommer att tillkomma, och åtgärder kan utgå efter bedömning av t.ex. genomförbarhet och utgiftsnivå. Kontoret avser vidare projektera åtgärder inom ramen för tilldelade medel inom små platser och torg, för att sedan söka trygghetsmedel. Det är inte möjligt att söka trygghetsmedel från CM4 för projektering, så dessa aktiviteter behöver finansieras på annat sätt.

- Gubbängstorget: En yta som används för snöförvaring vintertid och som tenderar köras sönder. En mur uppförs som hindrar sönderkörning och även kan tjäna som sittplats.
- Gubbängsmotet: Ett räcke sätts upp för att förhindra tjuvtippning och parkering av lastbilar med släp.
- Spritstorget: Plantering kompletteras med ett gångstråk.
- David Bagares gata: en otrygg plats som behöver möbleras och göras mer gästvänlig.
- Björns trädgård: Ytskikt, växtbäddsrenovering och förbättrad höjdsättning

Avvägningar

Vilka åtgärder som utförs beslutas utifrån bedömd nytta för stockholmarna (främst med avseende på trygghet och attraktivitet), genomförbarhet och allmän bedömd lämplighet utifrån platsens funktioner mm. Andra viktiga kriterier är att åtgärderna med fördel ska bidra till att uppfylla andra mål som

kontoret arbetar mot i stadsmiljön, t.ex. ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, förbättrad framkomlighet, ökad jämställdhet och utvecklad dagvattenhantering.

Konsekvenser

Trygghet

Åtgärderna syftar till att öka tryggheten och vistelsevärdena på platsen. Åtgärderna innebär mindre upprustningar av ytor, möbler och grönytor för att bidra till att platsen upplevs som snygg, ren och omhändertagen. Reinvesteringarna innebär även att platser aktiveras på ett nytt sätt, t.ex. sittmöbler och planteringar för att få människor att stanna på platsen och hindra trafik från att ta sig in.

Framkomlighet

Ofta är det ytor för fotgängare som kommer i fråga. Det kan under byggperioden råda vissa störningar på platsen, men dessa är av tillfällig art. Åtgärderna bedöms i allmänhet ha väldigt liten påverkan på övrig trafik.

Tillgänglighet

Åtgärderna som utförs analyseras också med avseende på tillgänglighet. Det är väsentligt att utförda åtgärder inte stänger ute någon utan snarare förbättrar förutsättningarna för alla, oavsett behov. I framtagandet av åtgärder ser kontoret löpande över möjligheten att förbättra tillgängligheten.

Jämställdhet

Åtgärderna syftar till att åstadkomma trevligare gestaltningsmiljöer, ökade vistelsevärden och en ökad trygghet på platser och torg. Syftet med åtgärderna är att människor i högre grad ska vilja vistas längre på platsen och på så sätt öka den sociala närvaron och tryggheten. Detta gynnar alla, men främst de grupper som idag kan uppleva platser som otrygga, såsom barnfamiljer, kvinnor och äldre. Genom att i större utsträckning attrahera alla dessa grupper till de offentliga rummen kan en positiv utveckling nås för hela närsamhället.

Ekonomi

Projektets totala investeringsutgift uppskattas till totalt 30 mnkr under åren 2021-2023, och beräknas kunna inrymmas inom nämndens långsiktiga investeringsplan. I projektets budget ingår förutom entreprenadutgifter även utgifter för utredning, projektering och intern tid.

Investeringarna kommer att aktiveras successivt från och med år 2022. Kapitalkostnaden, som beräknas till cirka 0,6 mnkr år 2022, ökar därefter till 1,6 mnkr år 2024, och minskar sedan med gjorda avskrivningar. Kapitalkostnaden är beräknad med en genomsnittlig avskrivningstid på 20 år och en intern ränta om 0,5 procent.

Åtgärderna bedöms i allmänhet ha mycket liten påverkan på kostnader för drift och underhåll. I vissa fall kan åtgärderna snarare sänka kostnaderna, då en nedsliten yta förbättras genom åtgärden och driften förenklas.

Slut